

**TYÖLÄISTEN JA SOTILAIEN
EDUSTAJAIN
NEUVOSTOJEN I YLEISVENÄLÄINEN
EDUSTAJAKOKOUS¹
KESÄKUUN 3—24 (KESÄKUUN 16—HEINÄKUUN 7) p:nä 1917**

1

PUHE

SUHTAUTUMISESTA VALIAIKAISEEN HALLITUKSEEN
KESÄKUUN 4 (17) pnä

Toverit, siinä lyhyessä ajassa, mikä minulle on myönnetty, voin kajota — ja luullakseni se on tarkoituksenmukaisinta — vain tärkeimpiin periaatteellisiin kysymyksiin, joita Toimeenpanevan komitean alustaja ja hänen jälkeensä puhuneet ovat herättäneet.

Ensimmäinen ja tärkein ratkaistavanamme ollut kysymys oli kysymys siitä, *missä* me olemme läsnä, — mitä ovat nämä Neuvostot, jotka ovat nyt kokoontuneet Yleisvenäläiseen edustajakokoukseen, ja mitä on se vallankumouksellinen demokratia, josta täällä on puhuttu niin äärettömän paljon tarkoituksella hämätä se seikka, ettei tuota demokratiaa ymmärretä lainkaan ja että siitä luovutaan täydellisesti. Sillä on omituista puhua vallankumouksellisesta demokratiasta Neuvostojen yleisvenäläisessä edustajakokouksessa ja hämätä tämän laitoksen luonne, sen luokkakokoonpano, sen merkitys vallankumouksessa, olla mainitsematta siitä sanallakaan ja samanaikaisesti tavoitella demokraattien nimeä. Meille kuvaillaan porvarillisen parlamentaarisen tasavallan ohjelmaa, jollainen on ollut kaikkialla Länsi-Euroopassa, meille kuvaillaan niiden reformien ohjelmaa, jotka ovat saaneet nykyään kaikkien porvarillisten hallitusten, muun muassa meidänkin hallituksemme hyväksymisen, ja samalla meille puhutaan vallankumouksellisesta demokratiasta. Ja kenelle puhutaan? Neuvostoille. Mutta minä kysyn teiltä, onko Euroopassa olemassa sellaista maata, porvarillista, demokraattista maata, tasavaltaa, jossa olisi jotain näiden Neuvostojen tapaista? Teidän on myönnettävä, ettei ole. Sen kaltaista laitosta ei ole missään muualla eikä voikaan olla, koska

voi olla vain jompikumpi: *joko* porvarillinen hallitus niine reformi-„suunnitelmineen”, joita meille kuvaillaan ja joita on esitetty kaikissa maissa kymmeniä kertoja ja jotka ovat aina jääneet vain paperille, *tahi* se laitos, johon nykyään vedotaan, se uudentyyppinen „hallitus”, joka on vallankumouksen luoma ja jonka esikuvia on ollut vain vallankumousten suurimman nousun historiassa, esimerkiksi Ranskassa vuonna 1792, niinikään siellä vuonna 1871, Venäjällä vuonna 1905. Neuvostot ovat sellainen laitos, jollaista ei ole yhdessäkään tavallisentyyppisessä porvarillis-parlamentaarisessa valtiossa eikä voikaan olla porvarillisen hallituksen ohella. Tämä on se uusi, demokraattisempi valtiotyyppi, jota me olemme puolueemme päätöslauselmissa nimittäneet talonpoikain ja proletaarien demokraattiseksi tasavallaksi, jossa ainoa valta kuuluisi työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostoille. Suotta luullaan, että tämä kysymys on teoreettinen, suotta yritetään esittää asia siten, että se voidaan muka sivuuttaa, suotta viitataan siihen, että nykyään on olemassa erilaisia laitoksia samanaikaisesti juuri työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostojen kanssa. Niin, ne ovat olemassa yhdessä. Mutta juuri tämä synnyttääkin tavattoman paljon väärinkäsityksiä, selkkauksia ja kahnauksia. Juuri tämä aiheuttaa Venäjän vallankumouksen siirtymisen sen ensimmäisestä noususta, ensimmäisestä eteenpäinriennosta lamaannustilaan ja niihin taka-askeliin, joita me nyt havaitsemme kokoomushallituksessamme, kaikessa sisä- ja ulkopolitiikassa, valmisteilla olevan imperialistisen hyökkäyksen yhteydessä.

Jompikumpi: *joko* tavallinen porvarillinen hallitus — ja silloin talonpoikain, työläisten, sotilaiden ynnä muiden Neuvostoja ei tarvita, silloin ne *joko* hajotetaan niiden kenraalien, vastavallankumouksellisten kenraalien toimesta, jotka pitävät hallussaan armeijaa piittaamatta lainkaan ministeri Kerenskin kaunopuheisuudesta, *tahi* ne kuolevat kunniatta. Muuta tietä ei ole näillä laitoksilla, jotka eivät voi mennä taaksepäin eivätkä seisoa paikallaan, sillä ne voivat säilyä vain menemällä eteenpäin. Tämä on se valtiotyyppi, joka ei ole venäläisten keksimä, vaan jonka vallankumous on nostanut esiin, sillä muuten ei vallankumous voi voittaa. Yleisvenäläisen Neuvoston sisällä ovat kiertämättömiä kahnaukset ja puolueiden tais-

telu vallasta. Mutta se tulee olemaan mahdollisten virheidensä ja harhaluulojen voittamista joukkojen oman poliittisen kokemuksen kautta (*hälinää*) eikä niiden selostusten avulla, joita ministerit pitävät vedoten siihen, mitä he puhuivat eilen, kirjoittavat huomenna ja lupaavat ylihuomenna. Se on naurettavaa, toverit, sen laitoksen näkökannalta, jonka Venäjän vallankumous on luonut ja jonka edessä on nyt kysymys: ollako vai eikö olla. Neuvostot eivät voi enää kauemmin olla sellaisina kuin ne nyt ovat. Aikuiset ihmiset, työläiset ja talonpojat, joutuvat kokoontumaan, hyväksymään päätöslauselmia ja kuuntelemaan selostuksia, joita ei voida tarkastaa minkäänlaisten asiakirjojen mukaan! Tämäntapaiset laitokset ovat siirtymistä sellaiseen tasavaltaan, jossa luodaan luja valta, ilman poliisilaitosta, ilman vakinaista sotaväkeä, ei sanoissa, vaan teoissa, sellainen valta, jollaista Länsi-Euroopassa ei voi vielä olla, sellainen valta, jota ilman Venäjän vallankumous ei voi voittaa siinä mielessä, että voitetaan tilanherrat, voitetaan imperialismi.

Ilman sellaista valtaa ei voi olla puhettakaan siitä, että me itse saavuttaisimme tuollaisen voiton, ja mitä syvämminkin me harkitsemme sitä ohjelmaa, jota meille täällä suositellaan, ja niitä tosiasioita, jotka nousevat etemme, sitä räikeämmin tulee esille perusristiriita. Meille sanotaan, kuten alustaja sekä muut puhujat sanoivat, että ensimmäinen Väliaikainen hallitus oli huono! Mutta silloin, kun bolshevikit, kovaonniset bolshevikit sanoivat: „ei mitään kannatusta, ei minkäänlaista luottamusta tälle hallitukselle”, niin kuinka paljon syytöksiä „anarkismista” satoikaan silloin niskaamme! Nyt kaikki sanovat, että entinen hallitus oli huono. Entä kokoomushallitus miltei-sosialistisine ministereineen, miten se eroaa entisestä? Eiköhän ole jo riittävästi puhuttu ohjelmista ja luonnoksista, eiköhän sitä jo riitä, eiköhän ole jo aika siirtyä tekoihin? On kulu-
nut jo kuukausi siitä, kun toukokuun 6 päivänä muodostettiin kokoomushallitus. Katsokaapa tekoja, katsokaa rappiotilaa, joka vallitsee Venäjällä ja kaikissa muissa imperialistiseen sotaan joutuneissa maissa. Mistä tämä rappiotila johtuu? Kapitalistien harjoittamasta rosvouksesta. Se on todellista anarkiaa. Ja näin on asia niiden tunnustusten mukaan, joita ei ole julkaistu meidän lehdessämme, ei missään bolshevikilehdessä, herra varjelkoon sellaisesta, vaan

ministerien „Rabotshaja Gazetassa”²: „vallankumouksellinen” hallitus *korotti* teollisuuden hiilenhankintahintoja!! Eikä kokoomushallitus ole muuttanut mitään tässä suhteessa. Meille puhutaan siitä, voidaanko Venäjällä ottaa käytäntöön sosialismi ja yleensä suorittaa perusteellisia uudistuksia heti — kaikki tuollaiset puheet ovat pelkkiä verukkeita, toverit. Marxin ja Engelsin oppi, kuten he itse aina selittivät, „ei ole dogmi, vaan toimintaohje”³. Puhdasta kapitalismia, josta tapahtuisi siirtyminen puhtaaseen sosialismiin, ei ole eikä voikaan olla sodan aikana missään, vaan on olemassa jotakin siltä väliltä, jotakin uutta ja ennen kuulumatonta, koska tuhoutuu satoja miljoonia ihmisiä, jotka on syösty kapitalistien keskenään käymään rikolliseen sotaan. Kysymys ei ole reformien lupaamisesta — se on tyhjää sanahelinää, vaan kysymys on siitä, että otetaan se askel, mikä on meille nyt tarpeen.

Jos haluatte vedota „*vallankumoukselliseen*” demokratiaan, niin älkää sekoittako tätä käsitettä *reformistiseen* demokratiaan, jota harjoitetaan kapitalistisen ministeristön aikana, sillä on jo aika siirtyä vihdoinkin „vallankumouksellista demokratiaa” koskevista korulauseista ja toistensa onnittelemisesta „vallankumouksellisen demokratian” johdosta luonnehtimaan asioita *luokkakannalta*, kuten marxilaisuus ja yleensä tieteellinen sosialismi on meitä opettanut. Se, mitä meille ehdotetaan, on siirtymistä reformistiseen demokratiaan, jota harjoitetaan kapitalistisen ministeristön aikana. Se on kenties erinomaista Länsi-Euroopan tavallisten esikuvien kannalta katsoen. Nykyäänhän koko joukko maita on perikadon partaalla, ja ne käytännölliset toimenpiteet, jotka ovat muka niin monimutkaisia, että niitä on vaikea toteuttaa, että niitä on erikoisella tavalla valmisteltava, kuten edellinen puhuja, kansalainen posti- ja lennätinasiaiministeri sanoi, — nämä toimenpiteet ovat aivan selviä. Hän sanoi, ettei Venäjällä ole olemassa sellaista poliittista puoluetta, joka ilmoittaisi olevansa valmis ottamaan yksin koko vallan vastuulleen. Minä vastaan: „Sellainen puolue on! Yksikään puolue ei voi kieltäytyä siitä eikä meidänkään puolueemme kieltäydy siitä: se on joka hetki valmis ottamaan koko vallan käsiinsä”. (Suosionosoituksia, naurua.) Voitte nauraa mielin määrin, mutta jos kansalainen ministeri asettaa meidät tässä kysymyksessä rinnan oikeistopuolueen kanssa,

niin hän saa asianmukaisen vastauksen. Yksikään puolue ei voi kieltäytyä siitä. Ja ajankohtana, jolloin on vielä olemassa vapaus, jolloin vangitsemisella ja Siperiaan lähettämällä uhkailut — uhkaukset niiden vastavallankumouksellisten taholta, joiden kanssa meidän miltei-sosialistiset ministerimme ovat yhteistoiminnassa,— ovat vielä toistaiseksi pelkkiä uhkauksia, sellaisena ajankohtana jokainen puolue sanoo: osoittakaa meille luottamusta, niin esitämme teille ohjelmamme.

Huhtikuun 29 päivänä meidän konferenssimme antoi sellaisen ohjelman ⁴. Ikävä kyllä, ettei sitä ole otettu huomioon eikä pidetä ohjeena. Täytynee selittää sitä helppotajuisesti. Koetan selittää kansalaiselle posti- ja lennätinasia ministerille helppotajuisesti meidän päätöslauselmaamme ja ohjelmaamme. Talouspulaan nähden ohjelmamme on se, että viipymättä — siinä ei tarvita mitään lykkäyksiä — vaaditaan saatettavaksi julkisuuteen kaikki ne ennen kuulumattoman korkeat, 500—800 prosenttiin nousevat voitot, joita kapitalistit kiskovat, ei kapitalisteina vapailla markkinoilla, „puhtaan” kapitalismin oloissa, vaan sotatarviketoimituksista. Juuri tässä on työväenvalvonta todella tarpeellista ja mahdollista. Tämä on se toimenpide, joka teidän, jos te nimitätte itseänne „vallankumouksellisiksi” demokraateiksi, on Neuvoston nimessä toteutettava ja joka voidaan toteuttaa heti paikalla. Se ei ole sosialismia. Se on kansan silmien avaamista näkemään sen todellisen anarkian ja sen todellisen pelin imperialismin kanssa, jota pelataan kansan omaisuudella, niiden satojen tuhansien ihmisten hengellä, jotka huomenna tuhoutuvat sen takia, että me kuristamme yhä Kreikkaa.— Saattakaa julkisuuteen herrojen kapitalistien liikevoitot, vangitkaa 50 tai 100 suurinta miljonääriä. Riittää, kun pidetään heitä vangittuna muutama viikko, vaikkapa yhtä lievissä oloissa kuin Nikolai Romanovia, siinä yksinkertaisessa tarkoituksessa, että pakotetaan heidät paljastamaan juoniensa langat, petolliset huijaukset, likaisen pelin ja voitonhimon, mitkä uudenkin hallituksen aikana maksavat maallemme joka päivä tuhansia ja miljoonia ruplia. Siinä on anarkian ja rappion perussyys, senpä takia me sanomme: kaikki on jäänyt meillä entiselleen, kokoomusministeristö ei ole muuttanut mitään, se on julkaissut vain lisää kasan julistuksia, koreita julki-lausumia. Olkootpa ihmiset kuinka vilpittömiä tahansa,

toivokootpa he työtätekeville hyvää kuinka vilpittömästi tahansa, asia ei silti ole muuttunut — *sama luokka* on jäänyt valtaan. Se politiikka, jota meillä harjoitetaan, ei ole demokraattista politiikkaa.

Meille puhutaan „keskusvallan ja paikallisen vallan demokratisoimisesta”. Ettekö te tosiaankaan tiedä, että nämä sanat ovat uutuus vain Venäjällä? Että muissa maissa kymmenet miltei-sosialistiset ministerit ovat antaneet maalleen samantapaisia lupauksia? Mitä merkitystä niillä on, kun edessämme on elävänä konkreettinen tosiasia: paikallinen väestö valitsee vallanelimet, mutta keskus rikkoo demokratian alkeita vaatiessaan itselleen oikeutta nimittää tai vahvistaa paikalliset viranomaiset. Kapitalistit ryöväävät edelleenkin kansan omaisuutta. Imperialistinen sota jatkuu. Mutta meille luvataan reformeja, reformeja ja reformeja, jotka eivät ole yleensä toteutettavissa näissä puitteissa, sillä sota tukahduttaa kaikkea ja määrää kaiken. Miksi ette ole samaa mieltä niiden kanssa, jotka sanovat, että sotaa *ei* käydä kapitalistien liikevoittojen vuoksi? Mikä on tunnusmerkinä? Ennen kaikkea seuraava seikka: mikä luokka on vallassa, mikä luokka on edelleenkin isäntänä, mikä luokka hyötyy edelleenkin satoja miljardeja pankki- ja finanssioperaatioista? Yhä sama kapitalistiluokka, ja siksi sotakin on yhä imperialistista sotaa. Ensimmäinen Väliaikainen hallitus sen enempiä kuin nykyinenkään hallitus miltei-sosialistisine ministereineen ei ole muuttanut mitään: salaiset sopimukset pysyvät edelleenkin salaisina, Venäjä käy sotaa salmista, siitä, että voitaisiin jatkaa Ijahovilaista politiikkaa Persiassa ⁵ j.n.e.

Tiedän, että te ette sitä halua, että enemmistö teistä ei sitä halua ja etteivät ministerit halua sitä, sillä sitä ei voida haluta, koska se merkitsee satojen miljoonien ihmisten surmaamista. Mutta ottakaapa se hyökkäys, josta Miljukovit ja Maklakovit nykyään puhuvat niin paljon. He käsittävät mainiosti, mistä on kysymys; he tietävät, että se liittyy kysymykseen vallasta, kysymykseen vallankumouksesta. Meille sanotaan, että on osattava erottaa poliittiset ja strategiset kysymykset. On naurettavaa asettaakin tuollaista kysymystä. Kadetit käsittävät erinomaisen hyvin, että asetettu kysymys on poliittinen.

Se, että alkanut vallankumouksellinen taistelu rauhan aikaansaamiseksi alhaaltakäsin voisi johtaa erillisrauhaan,

on panettelua. Ensimmäinen askelemme, jonka me ottasimme, jos meillä olisi valta, olisi: vangita suurkapitalistit ja katkoa kaikki heidän juoniensa langat. Ilman sitä kaikki korulauseet rauhan solmimisesta ilman aluevaltauksia ja sotakorvauksia ovat joutavaa lorua. Toisena askeleenamme olisi ilmoittaa kansoille ohi hallitusten, että me pidämme kaikkia kapitalisteja rosvoina, myös Tereshtshenkoa, joka ei ole vähääkään parempi kuin Miljukov, tämä on vain vähän tyhmempi, sekä ranskalaisia, englantilaisia ja kaikkia kapitalisteja.

Teidän oma „Izvestijanne”⁶ on mennyt sekaisin ja ehdottaa ilman aluevaltauksia ja sotakorvauksia tehtävän rauhan asemesta kaiken jättämistä status quo *. Ei, rauhaa „ilman aluevaltauksia” me emme käsitä sillä tavalla. Lähemmäksi totuutta tässä kysymyksessä tuli jopa Talonpoikain edustajakokouskin⁷, joka puhui „federatiivisesta” tasavallasta ja ilmaisi siten sen ajatuksen, että Venäjän tasavalta ei halua sortaa ainoatakaan kansaa enempää uuteen kuin vanhaankaan tapaan ja ettei se halua elää väkivaltaperiaatteen pohjalla ainoankaan kansan kanssa, ei Suomen eikä Ukrainan kanssa, joita vastaan sotaministeri etsii niin ahkerasti riidanaihetta ja joiden kanssa koetaan saada aikaan sietämättömiä ja sopimattomia selkkauksia. Me haluamme yhtenäistä ja jakamatonta Venäjän tasavaltaa, jossa on luja valta, mutta luja valta saadaan aikaan kansojen vapaaehtoisen suostumuksen pohjalla. „Vallankumouksellinen demokratia” — nämä ovat suuria sanoja, mutta niitä käytetään sellaisesta hallituksesta, joka pikkumaisilla verukkeilla vaikeuttaa asian selvittämistä Ukrainan ja Suomen kanssa, jotka eivät ole edes halunneet erota, vaan ainoastaan sanovat: älkää lykätkö demokratian alkeiden soveltamista Perustavaan kokoukseen asti!

Rauhaa ilman aluevaltauksia ja sotakorvauksia ei voida solmia niin kauan kuin te ette luovu aluevaltauksistanne. Sehän on naurettavaa, konstailua, Euroopassa jokainen työläinen tekee siitä pilaa ja sanoo: sanoissa he ovat kaunopuheisia, kehottavat kansoja kukistamaan pankkiirit, mutta itse lähettävät kotimaisia pankkiirejaan ministeristöön. Vangitkaa heidät, paljastakaa vehkeilyt, ottakaa selvä juo-

* — entiselleen, entiseen tilaansa; tässä tapauksessa tarkoitetaan ennen sotaa vallinnutta tilannetta. *Toim.*

nien langoista, mutta sitä te ette tee, vaikka teillä on käytettävissänne järjestöjä, joilla on valtaa ja joita ei voida vastustaa. Te olette kokeneet vuodet 1905 ja 1917, te tiedätte, ettei vallankumousta tehdä tilauksesta, että muissa maissa vallankumoukset on suoritettu veristä ja vaikeaa kapinain tietä, mutta Venäjällä ei ole olemassa sellaista ryhmää eikä sellaista luokkaa, joka voisi vastustaa Neuvostojen valtaa. Poikkeuksena tämä vallankumous on Venäjällä mahdollinen rauhallisena vallankumouksena. Jos tämä vallankumous tarjoaisi tänään tai huomenna kaikille kansoille rauhaa katkaisten välinsä kaikkien kapitalistiluokkien kanssa, niin mitä lyhimmän ajan sisällä siihen saataisiin niin Ranskasta kuin Saksastakin kansoilta suostumus, koska nuo maat ovat perikadon partaalla, koska Saksan asema on toivoton, koska se ei voi pelastua, ja koska Ranska...

(Puhemiesjohtaja: „Aikanne on kulunut loppuun”.)

Lopetan puolen minuutin kuluttua... (Hälinää, salista kuulua pyyntöjä puheen jatkamisesta, vastalauseita, suosionosoituksia.)

(Puhemiesjohtaja: „Saatán edustajakokouksen tietoon, että puhemieshistö ehdottaa jatkettavaksi puhujalle myönnettyä aikaa. Kuka on vastaan? Enemmistö on puheen jatkamisen kannalla”.)

Jäin siihen, että jos vallankumouksellinen demokratia Venäjällä olisi demokratiaa teoissa eikä vain sanoissa, niin se lähtisi viemään vallankumousta eteenpäin eikä menisi sopimukseen kapitalistien kanssa, ei jaarittelisi rauhasta ilman aluevaltauksia ja sotakorvauksia, vaan ryhtyisi lakkauttamaan Venäjän aluevaltauksia ja julistaisi suoraan, että se pitää kaikkia aluevaltauksia rikillisinä ja rosvouksena. Silloin voitaisiin välttää imperialistinen hyökkäys, joka Persian ja Balkanin jakamisen vuoksi uhkaa syöstä surman suuhun tuhansia ja miljoonia ihmisiä. Silloin olisi tie rauhaan avattu, ei mikään helppo tie — sellaista emme väitä,— tie, joka ei sulje pois todella vallankumouksellista sotaa.

Me emme aseta tätä kysymystä niin, kuin Bazarov asetta sen tänään „Novaja Zhiznissä”⁸; me sanomme vain, että Venäjä on joutunut sellaiseen asemaan, että imperialistisen sodan lopussa sen tehtävät ovat helpommat kuin miltä ne saattaisivat näyttää. Ja sen maantieteellinen

asema on sellainen, että ne valtat, jotka pääomaan ja sen rosvoomaisiin pyrkimyksiin nojautuen uskaltaisivat nousta Venäjän työväenluokkaa ja siihen liittyvää puoliproletariaattia, t.s. talonpoikaisköyhälistöä vastaan,— jos ne sellaiseen ryhtyisivät, niin se olisi niille mitä vaikein tehtävä. Saksa on perikadon partaalla, ja sen jälkeen, kun sotaan yhtyi Amerikka, joka haluaa nielaista Meksikon ja nähtävästi alkaa piakkoin sodan Japania vastaan,— tämän maan sotaan yhtymisen jälkeen Saksan asema on toivoton, se nujerretaan. Ranska, joka on maantieteellisen asemansa vuoksi joutunut kärsimään eniten ja on ehtymäisillään, tämä maa, joka kärsii nälänhädästä vähemmän kuin Saksa, on menettänyt ihmisiä verrattomasti enemmän kuin Saksa. Jos siis ensimmäisestä askeleesta lähtien alettaisiin siitä, että pantaisiin rajat venäläisten kapitalistien liikevoitoille ja riistettäisiin heiltä kaikkalainen mahdollisuus kahmia satoja miljoonia voittoa; jos *kaikille* kansoille ehdotettaisiin rauhaa *kaikkien* maiden kapitalisteja vastaan ilmoittamalla suoraan, että te ette ryhdy minkäänlaisiin neuvotteluihin tai suhteisiin saksalaisten kapitalistien enempää kuin niidenkään kanssa, jotka joko suoraan tai välillisesti auttavat heitä tai ovat tekemisissä heidän kanssaan, että te kieltäydytte keskustelemasta ranskalaisten ja englantilaisten kapitalistien kanssa,— silloin te esiintyisitte syyttääksenne heitä työläisten edessä. Te ette pitäisi voittona passin antamista MacDonalldille⁹, joka ei ole koskaan käynyt vallankumouksellista taistelua pääomaa vastaan ja joka päästetään tänne sen vuoksi, ettei hän ole edustanut sen englantilaisia kapitalisteja vastaan tähdätyn vallankumouksellisen taistelun aatteita, periaatteita, käytäntöä eikä kokemusta, jonka vuoksi toverimme Maclean ja sadat muut englantilaiset sosialistit istuvat vankiloissa ja jonka vuoksi on vankilassa toverimme Liebknecht, joka on teljetty pakkotyövankilaan sen takia, että hän sanoi: „saksalaiset sotilaat, kääntäkää aseenne omaa keisarianne vastaan”.

Eiköhän meneteltäisi oikeammin, jos imperialisti-kapitalistit lähetettäisiin siihen samaan pakkotyövankilaan, jota enemmistö Väliaikaisen hallituksen jäsenistä varta vasten henkiin herätetyssä kolmannessa Duumassa — en muuten tiedä, monesko se on järjestyksessä, kolmas vai neljäs,— lupaaile ja valmistelee joka päivä meitä varten ja laatii

oikeusministeriön linjaa siitä jo uusia lakiluonnoksia? Maclean ja Liebknecht — sellaisia ovat niiden sosialistien nimet, jotka toteuttavat imperialismia vastaan suunnatun vallankumouksellisen taistelun aatetta käytännössä. Tämä on sanottava kaikille hallituksille; jotta voitaisiin taistella rauhan puolesta, noita hallituksia on syytettävä kansojen edessä. Silloin te saatatte sotkuisaan asemaan kaikki imperialistiset hallitukset. Mutta nyt te olette sotkeutuneet itse, kun käännytte maaliskuun 14 päivänä kansan puoleen rauhanvetoimuksella¹⁰ ja sanoitte: „kukistakaa tsaarinne, kuninkaanne ja pankkiirinne”, samaan aikaan kun me — vaikka meidän hallussamme on sellainen lukumääränsä, kokemuksensa ja aineellisen voimansa puolesta ennen kuulumattoman voimakas järjestö kuin työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvosto — sovimme liiton omien pankkiiriemme kanssa, muodostamme miltei-socialistisen kokoomushallituksen ja kirjoittemme reformiluonnoksia, jotta Euroopassa on kirjoitettu monia kymmeniä vuosia. Siellä, Euroopassa, nauretaan tuollaiselle taistelulle rauhan puolesta. Se ymmärretään siellä vasta sitten, kun Neuvostot ottavat vallan käsiinsä ja esiintyvät vallankumouksellisesti.

Vain yksi maa maailmassa voi ryhtyä heti luokkamitassa toimenpiteisiin imperialistisen sodan lopettamiseksi vastoin kapitalistien tahtoa ja ilman veristä vallankumousta, vain yksi maa, ja tämä maa on Venäjä. Ja se tulee pysymään sellaisena niin kauan, kuin on olemassa työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvosto. Se ei voi olla kauan olemassa tavallisytyppisen Väliaikaisen hallituksen rinnalla. Se tulee pysymään entisellään vain niin kauan, kunnes tapahtuu tämä hyökkäykseen siirtyminen. Hyökkäykseen siirtyminen merkitsee murrosta Venäjän vallankumouksen koko politiikassa, t.s. sitä, että odottamisesta, rauhan valmistelemisestä vallankumouksellisen kapinan avulla alhaaltapäin, siirrytään jälleen sotaan. Siirtyminen veljeilystä yhdellä rintamalla veljeilyyn kaikilla rintamilla, siirtyminen tietoiseen veljeilyyn siitä vaistonvaraisesta veljeilystä, jolloin sotilaat pakkotyötuomioiden uhallakin vaihtoivat nälkäisten saksalaisten proletaarien kanssa leipäkannikoita linkkuveitsiin, — sellaiseksi on tie hahmottunut.

Kun me otamme vallan käsiimme, silloin taltutamme kapitalistit ja silloin se *ei* enää ole *s a m a a* sotaa, mitä

nykyään käydään, sillä sodan luonteen määrää se, mikä luokka sitä käy, eikä se, mitä papereihin on kirjoitettu. Papereihin voidaan kirjoittaa mitä tahansa. Mutta kirjoittelitpe te mitä tahansa, olitpepa kuinka kaunopuheisia tahansa, olipa teillä kuinka paljon tahansa miltei-sosialistisia ministerejä, niin sota pysyy edelleenkin imperialistisena, niin kauan kuin enemmistö hallituksessa edustaa kapitalistien luokkaa. Kaikki tietävät ja näkevät sen. Ja Albanian esimerkki sekä Kreikan ja Persian esimerkki¹¹ ovat osoittaneet tämän niin selvästi ja havainnollisesti, että minua ihmetyttää, miksi kaikki käyvät hyökkäystä koskevan kirjallisen julkilausumamme¹² kimppuun, mutta kukaan ei mainitse sanallakaan konkreettisista esimerkeistä! Luonnoksia on helppo luvata, mutta konkreettisia toimenpiteitä kaikki lykkäävät tuonemmaksi. On helppo kirjoittaa julistus rauhan solmimisesta ilman aluevaltauksia, mutta Albanian, Kreikan ja Persian esimerkithän saatiin kokoomusministeristön muodostamisen *jälkeen*. Niistähän „Delo Naroda”¹³, joka ei ole meidän puolueemme äänenkannattaja, vaan hallituksen äänenkannattaja, ministerien lehti, kirjoitti, että tällä tavalla pilkataan Venäjän demokratiaa ja että Kreikkaa kuristetaan. Ja sama Miljukov, jonka te kuvittelette herra ties minkälaiseksi,— hän on puolueensa tavallinen rivijäsen, eikä Tereshtshenko eroa hänestä missään suhteessa,— kirjoitti, että liittolaisten diplomatia on painostanut Kreikkaa. Sota jää edelleenkin imperialistiseksi sodaksi, ja vaikka te haluaisitte rauhaa kuinka hartaasti tahansa, vaikka teidän myötätuntonne työtätekeviä kohtaan olisi kuinka vilpittöntä ja vaikka te toivoisitte rauhaa kuinka vilpittömästi hyvänsä — olen aivan varma, että ylipäänsä tuo toivomus on vilpiton,— niin te olette kuitenkin voimattomia, sillä sotaa ei voida lopettaa muuten kuin kehittämällä vallankumousta edelleen. Kun Venäjällä alkoi vallankumous, niin silloin alkoi alhaaltakäsin myös vallankumouksellinen taistelu rauhan puolesta. Jos ottaisitte valan omiin käsiinne, jos valta siirtyisi vallankumoukselliselle järjestöille taistelun käymiseksi venäläisiä kapitalisteja vastaan, niin silloin toisten maiden työtätekevät uskoisivat teitä, silloin te voisitte ehdottaa rauhaa. Silloin meidän rauhamme olisi turvattu ainakin kahdelta puolen, kahden kansan taholta, jotka ovat menehtymäisillään verenvuodatukseen ja joiden asema on toivoton, Saksan ja

Ranskan taholta. Ja jos me silloin joutuisimme olosuhteiden pakottamina käymään vallankumouksellista sotaa,— kukaan ei sitä tiedä, emmekä mene vannomaan, ettemme tulisi sitä käymään,— niin me sanoisimme: „emme ole pasifisteja, emme kieltäydy sodasta, jos vallankumouksellinen luokka on vallassa ja jos se on todella syrjäyttänyt kapitalistit vaikuttamasta millään tavalla asiain kulkuun ja lisäämästä taloudellista rappiotilaa, joka antaa heille mahdollisuuden kahmia satoja miljoonia”. Vallankumouksellinen valta selittäisi ja sanoisi poikkeuksetta kaikille kansoille, että kaikkien kansojen on oltava vapaita, että samoin kuin Saksan kansa ei saa käydä sotaa pitääkseen Elsassin ja Lothringenin, samoin ei Ranskan kansa saa käydä sotaa siirtomaittensa säilyttämiseksi. Sillä jos Ranska sotii säilyttääkseen siirtomaansa, niin Venäjälläkin on Khiva ja Buhara, jotka myös ovat siirtomaiden tapaisia, ja silloin alkaa siirtomaiden jakaminen. Entä miten ja minkälaisen mittapuun mukaan ne jaettaisiin? Voiman perusteella. Mutta voimasuhteet ovat muuttuneet, kapitalistien asema on sellainen, ettei ole muuta ulospääsyä kuin sota. Kun te otatte vallankumouksellisen vallan käsiinne, niin teillä on vallankumouksellinen tie rauhaan: kääntyminen kansojen puoleen vallankumouksellisin kehotuksin ja taktiikan selittäminen oman esimerkinne perusteella. Silloin teille avautuu tie vallankumouksellisin keinoin saavutettuun rauhaan ja on aivan todennäköistä, että te välttytte satojentuhansien ihmisten tuholta. Silloin voitte olla varmoja siitä, että Saksan ja Ranskan kansat sanovat sanansa teidän puolestanne. Ja vaikka englantilaiset, amerikkalaiset ja japanilaiset kapitalistit haluaisivatkin sotaa vallankumouksellista työväenluokkaa vastaan,— jonka voima kymmenkertaistuu, kun kapitalistit saadaan taltutetuksi ja syrjäytetyksi ja kun valvonta siirtyy työväenluokan käsiin,— vaikka amerikkalaiset, englantilaiset ja japanilaiset kapitalistit haluaisivatkin sotaa, niin 99 prosenttia sadasta puhuu sen puolesta, että he eivät pysty sitä käymään. Teidän ei tarvitse muuta kuin julistaa, että te ette ole pasifisteja, että tulette puolustamaan omaa tasavaltaanne, työväen demokratiaa, proletaarista demokratiaa, saksalaisilta ja ranskalaisilta sekä muilta kapitalisteilta, niin se jo riittää rauhan turvaamiseksi.

Juuri sen vuoksi me pidimme hyökkäystä koskevaa julkilausumaamme niin tuiki tärkeänä. Koko Venäjän vallankumouksen historiassa on koittanut murrosvaihe. Venäjän vallankumous alkoi siitä, että sitä auttoi Englannin imperialistinen porvaristo, joka luuli Venäjän olevan jotenkin Kiinan tai Intian kaltainen. Mutta hallituksen rinnalle, jossa enemmistö on nykyään tilanherroilla ja kapitalisteilla, syntyivät Neuvostot, — edustuslaitos, jonka veroista voimakkuudessa ei ole maailmassa koskaan ennen nähty eikä kuultu ja jota te hävitätte osallistumalla porvariston kokoomusministeristöön. Mutta Venäjän vallankumous on saanut aikaan sen, että vallankumouksellinen taistelu alhaaltapäin kapitalistista hallitusta vastaan on kaikkialla, kaikissa maissa alkanut saada osakseen moninverroin suurempaa myötätuntoa. Kysymys on siitä, lähdetäänkö eteenpäin vai taaksepäin. Vallankumouksellisena aikana ei voida seisoa paikallaan. Senpä takia hyökkäys merkitsee murrosta koko Venäjän vallankumouksessa, ei hyökkäyksen strategisessa, vaan poliittisessä ja taloudellisessa mielessä. Objektiiivisesti, jonkun ministerin tahdosta tai tietoisuudesta riippumatta, hyökkäys on nyt imperialistisen teurastuksen ja satojentuhansien, jopa miljoonien ihmisten tuhoamisen jatkamista Persian ja muiden heikkojen kansojen kuristamiseksi. Vallan siirtäminen vallankumoukselliselle proletariaatille, köyhimmän talonpoikaiston tukiessa sitä, merkitsee siirtymistä vallankumoukselliseen taisteluun rauhan puolesta sellaisissa muodoissa, jotka ovat kaikkein varmimpia ja kivuttomimpia kaikista niistä muodoista, mitä ihmiskunta tuntee, siirtymistä siihen, että vallankumouksellisten työläisten valta ja voitto tulee turvatuksi sekä Venäjällä että koko maailmassa. (Suosionosoituksia kokouksen tietyn osan taholta.)

„Pravdan” 82. ja 83. numero;
kesäkuun 28 (15)
ja 29 (16) pnä 1917

Julkaistaan „Pravda” lehden tekstistä,
joka on tarkistettu V. I. Leninin
korjaaman pikakirjoitteen mukaan

2

PUHE SODASTA
KESÄKUUN 9 (22) pnä

Toverit, sotaa koskevan kysymyksen käsittelyn johdannoksi saanen palauttaa mieleenne kaksi kohtaa kaikille maille osoitetusta vetoomuksesta, jonka Pietarin työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvosto julkaisi maaliskuun 14 pnä. Tuossa vetoomuksessa sanottiin: „On koittanut aika aloittaa ratkaiseva taistelu kaikkien maiden hallitusten valloituspyrkimyksiä vastaan, on koittanut aika ottaa sotaa ja rauhaa koskevan kysymyksen ratkaiseminen kansojen omiin käsiin”. Vetoomuksen toinen kohta on tarkoitettu itävaltalais-saksalaisen liittoutuman proletaareille ja siinä sanotaan: „kieltäytykää palvelemasta kuninkaita, tilanherroja ja pankkiireja anastuksen ja väkivallan välineenä”. Nämä ovat ne kaksi kohtaa, joita on toistettu monin eri sanamuodoin Venäjän työläisten ja talonpoikain kymmenissä, sadoissa ja luullakseni jopa tuhansissakin päätöslauselmissa.

Olen varma, että nämä kaksi kohtaa ilmaisevat mitä parhaiten sen ristiriitaisen ja peräti sekavan tilanteen, johon vallankumoukselliset työläiset ja talonpojat ovat men-shevikkien ja narodnikkien nykyisen politiikan vuoksi joutuneet. Toisaalta he kannattavat sotaa, mutta toisaalta he edustavat niitä luokkia, joiden etujen mukaista ei ole min-kään maan hallituksen anastuspyrkimykset, eivätkä he voi olla sitä sanomatta. Tämä psykologia ja ideologia on miltei jokaisessa työläisessä ja talonpojassa hyvin syvällä, olkoonpa se miten hämärää tahansa. Se on sen tajuamista, että sotaa käydään kaikkien maiden hallitusten anastuspyrkimysten tähden. Mutta samalla ymmärretään äärimmäisen epäselvästi tai ollaan ymmärtämättäkin, että

hallitus, olipa se mitä hallitusmuotoa hyvänsä, ilmentää tiettyjen luokkien etuja ja että sen tähden hallituksen ja kansan asettaminen vastakkain, kuten ensimmäisenä esittämässäni lainauksessa tehdään, on mitä pahinta teoreettista sekaannusta, on mitä pahinta poliittista avuttomuutta ja itsensä ja koko politiikkansa saattamista peräti horjuvaan, epävakaiseen asemaan. Ja aivan samoin loppusanat lukemassani toisessa sitaatissa, tuo erinomainen kehotus on suurenmoinen: „kieltäytykää palvelemasta kuninkaita, tilanherroja ja pankkiireja anastuksen ja väkivallan välineenä”, mutta „myös omiannekin”, sillä jos te, Venäjän työläiset ja talonpojat, sanotte Itävallan ja Saksan työläisille ja talonpojille, joiden maiden hallitukset ja hallitsevat luokat käyvät samanlaista ryöstö- ja rosvosotaa kuin Venäjän kapitalistit ja pankkiirit, kuin Englannin ja Ranskan kapitalistit ja pankkiirit,— jos te sanotte: „kieltäytykää palvelemasta pankkiireitanne väkivallan välineenä”, mutta päästätte omia pankkiirejanne ministeristöön ja istutate heidät sosialististen ministerien rinnalle, niin teette kaikki vetoomuksenne mitättömiksi ja todellisuudessa kumoatte koko politiikkanne. Todellisuudessa teidän erinomaisia pyrintöjänne tai toivomuksianne ikään kuin ei olisi ollutkaan, sillä te avustatte aivan saman imperialistisen sodan, saman anastussodan käyntiä Venäjän puolelta. Te joudutte ristiriitaan edustamienne joukkojen kanssa, sillä nämä joukot eivät asetu milloinkaan sille kapitalistien näkökannalle, jonka Miljukov, Maklakov ynnä muut ovat lausuneet julki sanoessaan: „ei ole rikollisempää mielihpidettä kuin se, että sotaa käydään pääoman etuja silmällä pitäen”.

En tiedä, lieneekö tämä mielipide rikollinen; epäilemättä se on rikollinen niiden näkökulmasta katsottuna, jotka ovat tänään puolittain olemassa, mutta joita huomenna ei ehkä ole; se on kuitenkin ainoa oikea mielipide, ainoastaan se ilmaisee meidän käsityksemme tästä sodasta, ainoastaan se ilmaisee sorrettujen luokkien intressejä, jotka vaativat taistelua sortajia vastaan; ja kun sanomme, että sota on kapitalistista sotaa, anastussotaa, niin ei pidä luoda harhakuvitelmia: siinä ei ole häivettäkään siitä käsityksestä, että muka erinäisten henkilöiden, erinäisten kuninkaiden rikokset ovat voineet aiheuttaa tällaisen sodan.

Imperialismi on tietty aste maailman pääoman kehityksessä; vuosikymmeniä valmentunut kapitalismi on päätenyt siihen, että pieni ryhmä suunnattoman rikkaita maita — niitä ei ole neljää enempää: Englanti, Ranska, Saksa ja Amerikka — on koonnut sellaisen määrän rikkauksia, joka käsittää satoja miljardeja, on koonnut sellaisen voiman suurpankeille ja suurkapitalisteille — näitä on pari kappaletta tai enintään puoli tusinaa kussakin mainitussa maassa, — sellaisen jättiläisvoiman, joka on vallannut koko maailman, on jakanut kirjaimellisesti koko maapallon alueellisessa mielessä, nimittäin siirtomaat. Näiden valtakuntien siirtomaat ovat nykyisin keskenään rajatusten maapallon kaikilla puolilla. Nämä valtiot ovat jakaneet maapallon keskenään myös taloudellisesti, sillä maapallolla ei ole sellaista maankolkkaa, jonne eivät olisi tunkeutuneet konsessiot, eivät olisi ulottuneet finanssipääoman paulat. Juuri se on aluevaltausten perustana. Aluevaltauksset eivät ole mielikuvituksen tuote, ne eivät ole johtuneet siitä, että ihmiset olisivat vapauden puoltajista muuttuneet yhtäkkiä taantumukselliseksi. Aluevaltauksset eivät ole mitään muuta kuin sen jättiläispankkien herruuden poliittinen ilmaus ja poliittinen muoto, joka on juontunut luonnollisesti kapitalismista eikä ole aiheutunut kenenkään syystä, sillä nimenomaan osakkeet ovat pankkien perusta ja nimenomaan osakkeiden kasautuminen on imperialismin perusta. Ja suurpankit, jotka satojen miljardien pääomalla hallitsevat koko maailmaa ja ovat kokonaisten teollisuusalojen ja kapitalisti- ja monopolistiliittojen yhdistäjinä, — nimenomaan se on imperialismia, joka on halkonut koko maailman kolmeen upporikkaaseen saalistajaryhmään.

Yhden, ensimmäisen ja Euroopassa meitä lähinnä olevan ryhmän johdossa on Englanti, kahden muun johdossa ovat Saksa ja Amerikka, ja toiset, avustajat, ovat pakotettuja auttamaan, niin kauan kuin kapitalistiset suhteet ovat voimassa. Jos siis kuvittelette selvästi mielessänne asian ytimen, jonka jokainen sorrettu ihminen tajuaa vaistomaisesti, jonka tajuaa vaistomaisesti melkeinpä jokainen venäläinen työmies ja talonpoika, jos kuvittelette sen selvästi mielessänne, niin käsitätte, miten naurettavaa on ajatella, että sotaa vastaan voidaan taistella puheilla, manifesteilla, julisteilla tai sosialistien edustajakokouksilla. Se on naurettavaa siksi, että julkaisittepa te tuollaisia julistuksia kuinka

paljon tahansa ja teittepä poliittisia mullistuksia kuinka monta hyvänsä — te olette kukistaneet Nikolai Romanovin Venäjän valtaistuimelta, olette jossain määrin muuttuneet tasavallaksi; Venäjä on ottanut jättiläisaskeleen eteenpäin, lienee melkein heti saavuttanut Ranskan, joka käytti siihen toisissa oloissa sata vuotta ja jäi kapitalistiseksi maaksi,— kuitenkin pankit pysyvät kaikkivaltiaina. Kapitalistit ovat säilyneet. Joskin he ovat joutuneet ahtaammalle, niin joutuivathan he ahtaammalle myös vuonna 1905, mutta horjutiko se heitä? Joskin venäläisille tämä on uutta, niin Euroopassa jokainen vallankumous on osoittanut, että joka kerta kumoussaallon kohotessa työläiset ovat saaneet jonkin verran enemmän aikaa, mutta kapitalistien valta on pysynyt valtana. Taistelu imperialistista sotaa vastaan ei ole mahdollista muuten kuin vallankumouksellisten luokkien taisteluna vallassaolevia luokkia vastaan koko maailman mitassa. Kysymys ei ole yleensä tilanherroista, vaikka Venäjällä on tilanherroja ja näillä on Venäjällä suurempi merkitys kuin missään muussa maassa, mutta he eivät ole se luokka, joka on luonut imperialismiin. Kysymys on kapitalistien luokasta, jota johtavat suurimmat raharuhtinaat ja pankit, eikä tästä sodasta ole ulospääsyä ennen kuin tuo luokka on syösty vallasta, luokka, joka pitää herruutensa alaisena sorrettuja proletaareja ja köyhiä talonpoikia, puoliproletaareja, kuten heitä ohjelmassamme nimitetään. Ja sellaisia harhakuvitelmia, että te voitte liittää kaikkien maiden työtätekevät yhteen julistuksilla ja toisille kansoille osoittamillanne vetoomuksilla, ei voida pitää vireillä muuten kuin ainoastaan rajoitetusta venäläisestä näkökulmasta katsoen, kun ei tiedetä, kuinka Länsi-Euroopassa, missä työläiset ja talonpojat ovat tottuneet poliittisiin mullistuksiin ja ovat nähneet niitä kymmenittäin, sanomalehdistö tekee pilaa senlaatuista fraaseista ja vetoomuksista. He eivät tiedä, että Venäjällä ovat todella nousseet työläisjoukot, joiden usko on ehdottoman vilpittöntä ja jotka tuomitsevat kaikkien maiden kapitalistien anastuspyrkimykset sekä tahtovat, että kansat vapautuisivat pankkiireista. Mutta he, eurooppalaiset, eivät käsitä, minkä tähden te, joilla on sellaiset järjestöt, joita ei ole yhdelläkään muulla kansalla maailmassa, sellaiset järjestöt kuin työläisten, talonpoikain ja sotilaiden edustajain Neuvostot, joilla on aseet, miksi te lähetätte sosialistejanne

ministereiksi. Te luovutatte kuitenkin vallan noille pankkiireille. Ulkomailla teitä ei syytetä yksinomaan naiiviudesta; se ei olisi vielä mitään — eurooppalaiset eivät enää jaksaa käsittää naiiviutta politiikassa, he eivät enää käsitä, että Venäjällä on kymmeniä miljoonia ihmisiä, jotka heräävät tosielämäänsä ensimmäistä kertaa, ja että Venäjällä ei tiedetä, mitä on luokkien yhteys hallitukseen ja mitä on hallituksen yhteys sotaan. Sota on porvarillisen politiikan jatkoa eikä mitään muuta. Vallassa oleva luokka määrää politiikan sodassakin. Sota on läpeensä politiikkaa, näiden luokkien pyrkimistä edelleenkin samoihin päämääriin, mutta toista tietä. Senpä tähden, kun te kirjoitatte työläisten ja talonpoikien vetoomuksissa: „kukistakaa pankkiirinne”, jokainen tietoinen työläinen eurooppalaisessa valtiossa joko nauraa teille tai pahoittelee katkerasti ja sanoo itseksensä: „mitäs me mahdamme, jos he siellä ovat kukistaneet vallasta puolivillin idiootin ja julman yksinvaltiaan, jollaiset me olemme jo aikaa sitten potkineet pois — se on koko rikoksemme, — ja nyt omine „miltei-sosialistisine” ministereineen kannattavat venäläisiä pankkiireja?!”

Pankkiirit ovat edelleenkin vallassa ja harjoittavat ulkopolitiikkaa imperialistisen sodan avulla kannattaen täydellisesti niitä sopimuksia, jotka Venäjällä solmi Nikolai Toinen. Tämä on meillä erikoisen selvästi havaittavissa. Venäjän imperialistisen ulkopoliitiikan kaikki perusteet on ennakkolta määrännyt entinen hallitus ja kukistamamme Nikolai Romanov eivätkä nykyiset kapitalistit. Nikolai Romanov solmi nuo sopimukset, ne pysyvät salaisina, kapitalistit eivät voi saattaa niitä julkisuuteen, koska he ovat kapitalisteja. Muttei yksikään työläinen eikä talonpoika voi käsittää tätä sekasotkua, sillä hän sanoo itselleen: jos kehotamme kukistamaan kapitalistit toisissa maissa, niin silloin ennen kaikkea alas omat pankkiirimme, muuten meitä ei kukaan usko eikä kukaan suhtaudu meihin vakavasti, meistä sanotaan: olette naiiveja venäläisiä barbaareja, kirjoitatte sanoja, jotka ovat sellaisenaan erinomaisia, mutta joissa ei ole poliittista sisältöä, tai ajatellaan vielä pahempaakin, että olemme teeskentelijöitä. Sellaisia juttuja voisitte tavata ulkolaisissa lehdissä, jos eri suuntien lehdet pääsisivät vapaasti rajan yli Venäjälle, elleivät englantilaiset ja ranskalaiset viranomaiset pidät-

täisi niitä Torniossa. Ulkolaisista lehdistä voisitte pelkääntään sitaateista havaita, miten huutavaan ristiriitaan olette joutumassa, saisitte varmuuden, miten tavattoman naurettava ja virheellinen on se käsitys, että tätä sotaa vastaan voidaan taistella sosialistikonferensseilla, edustajakokouksissa sosialistien kanssa tehdyillä sopimuksilla. Jos imperialismi olisi erinäisten henkilöiden aiheuttama tai näiden tekemä rikos, silloin sosialismi voisi pysyä sosialismina. Imperialismi on kapitalismin kehityksen viimeinen aste, jolloin se on jakanut jo koko maailman ja kaksi jättimäistä ryhmää on käynyt toinen toisensa kimppuun kamppailien elämästä ja kuolemasta. Joko palvele jompaakumpaa tai kukista molemmat ryhmät, mitään muuta tietä ei ole olemassa. Kun te kieltäydyste erillisrauhasta sillä perusteella, että muka ette tahdo palvella saksalaista imperialismia, niin se on aivan oikein, sen tähden mekin olemme erillisrauhaa vastaan. Mutta halustanne huolimatta te palvelette tosiasiallisesti yhä edelleenkin englantilais-ranskalaista imperialismia, jolla on samanlaiset anastus- ja rosvouspyrkimykset kuin ne, jotka venäläisetkin kapitalistit ovat Nikolai Romanovin avustuksella vahvistaneet sopimuksilla. Emme tunne noiden sopimusten sanamuotoa, mutta jokainen, joka on seurannut poliittista kirjallisuutta, lukenut vaikkapa yhden kirjan talouselämän ja diplomatian alalta, tietää noiden sopimusten sisällön. Mikäli muistan, kyllä Miljukovkin on kirjoittanut kirjoissaan noista sopimuksista ja lupauksista, että he ryöväävät Galitsian, ryöstävät salmet ja rosvoavat Armenian, säilyttävät aikaisemmin anastamansa alueet ja saavat joukon lisää. Tämän tietävät kaikki, mutta sopimuksia pidetään yhä salassa ja meille sanotaan, että jos puramme ne, niin se merkitsee eroa liittolaisista.

Erillisrauhaa koskevasta kysymyksestä olen jo sanonut, ettei meillä voi olla erillisrauhaa, ja puolueemme päätöksestä näkyy aivan selvästi, että me kieltäydymme siitä kuten kaikesta sovinnonteosta kapitalistien kanssa. Meille erillisrauha merkitsee sovintoa saksalaisten ryövärien kanssa, sillä he rosvoavat samoin kuin toisetkin. Mutta sovinto venäläisen pääoman kanssa Venäjän Väliaikaisessa hallituksessa on samanlainen erillisrauha. Tsaarin tekemät sopimukset ovat jääneet voimaan, myös niillä ryövätään ja kuristetaan toisia kansoja. Kun sanotaan: „rauha ilman

aluevaltauksia ja sotakorvauksia”, kuten jokaisen venäläisen työläisen ja talonpojan tulee sanoa, koska elämä on hänelle sen opettanut, koska häntä eivät kiinnosta pankki-voitot, koska hän haluaa elää, niin vastaan heille, että johtajanne, nykyisen työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvoston johtajat narodnikki- ja menshevikkipuolueesta ovat tämän tunnuksen suhteen harhateillä. „Izvestijassaan” he sanoivat, että se merkitsee status quo'ta, siis sotaa edeltänyttä tilannetta — palaja siihen, mikä oli ennen sotaa. Eikö se sitten ole kapitalistinen rauha? Ja vielä millainen kapitalistinen rauha! Jos esitätte tuollaisen tunnuksen, niin tietäkää, että tapahtumain kulku voi nostaa puolueenne valtaan, vallankumouksen aikana se on mahdollista, ja silloin teidän pitää tehdä se, mitä olette puhuneet, mutta jos ehdotatte nyt rauhaa ilman aluevaltauksia, niin siihen suostuvat saksalaiset, mutta eivät suostu englantilaiset, sillä englantilaiset kapitalistit eivät ole menettäneet vaakaakaan maata, vaan ovat rosvonneet maailman kaikilla kolkilla. Saksalaiset ovat rosvonneet paljon, mutta ovat myös paljon menettäneet, eivätkä he ole ainoastaan menettäneet, vaan ovat saaneet vastaanansa Amerikan, kaikkein mahtavimman vihollisen. Jos te, jotka ehdotatte rauhaa ilman aluevaltauksia, ymmärrätte sillä status quo'ta, niin te luisutte siihen, että ehdotuksestanne seuraa erillisrauha kapitalistien kanssa, sillä jos te ehdotatte sitä, niin saksalaiset kapitalistit nähdessään vastassaan Amerikan ja Italian, joiden kanssa he ovat tehneet aikaisemmin sopimuksia, sanovat: „kyllä, me suostumme tähän rauhaan ilman aluevaltauksia. Se ei ole tappiomme, se on meille voitto Amerikasta ja Italiasta”. Objektiiivisesti te luisutte siihen erillisrauhaan kapitalistien kanssa, josta syytätte meitä, sillä politiikassanne, teoissanne, käytännön askelissanne te ette tee periaatteellisesti pesäeroa niistä pankkiireista, jotka ovat imperialistisen herruuden edustajia kaikkialla maailmassa ja joita te ja teidän „sosialistiset” ministerinne kannatatte Väliaikaisessa hallituksessa.

Näin menetellen te saatatte itsenne sellaiseen ristiriitaiseen ja epävakaiseen asemaan, että joukot ymmärtävät teidät toisin. Joukot, joita aluevaltauksia eivät kiinnosta, sanovat: emme halua käydä sotaa minkäänlaisen kapitalistien tähden. Kun meille sanotaan, että senkaltaisen politiikka voidaan lopettaa kaikkien maiden sosia-

listien edustajakokouksilla ja sopimuksilla, niin me sanomme: ehkä, jos imperialismi olisi erinäisten rikollisten aiheuttama; mutta imperialismi on maailman kapitalismin kehitystä, johon liittyy työväenliike.

Imperialismin voitto on alkua kaikissa maissa ehdottomasti, väistämättä tapahtuvalle sosialistien jakautumiselle kahteen leiriin. Se, joka puhuu nyt edelleenkin sosialisteista kuin jostain kokonaisuudesta tai kuin jostain sellaisesta, mikä voi olla kokonaista, pettää itseään sekä toisia. Koko sodan kulku, kaksi ja puoli sotavuotta kokonaisuudessaan on aiheuttanut tämän jakautumisen — siitä asti, kun yksimielisesti allekirjoitetussa Baselin manifestissa¹⁴ sanottiin, että tämä sota pohjautuu imperialistiseen kapitalismiin. Siinä, Baselin manifestissa, ei ole ainoatakaan sanaa „isänmaan puolustuksesta”. Sodan edellä ei toisenlaista manifestia voitu kirjoittaa — niin kuin ei nytkään yksikään sosialisti ehdota kirjoitettavaksi manifestia „isänmaan puolustuksesta” Japanin ja Amerikan välisessä sodassa, kun asia ei koske omaa nahkaa, omia kapitalisteja eikä omia ministerejä. Kirjoittakaa päätöslauselma kansainvälisille edustajakokouksille! Te tiedätte, että sota Japanin ja Amerikan välillä on jo kypsynyt, sitä on valmisteltu vuosikymmeniä, se ei ole sattumanvarainen; taktiikka ei riipu siitä, kuka ampuu ensimmäisenä. Se on naurettavaa. Te tiedätte mainiosti, että niin japanilainen kapitalismi kuin amerikkalainenkin kapitalismi ovat yhtä rosvomaisia. Molemmiin puolin tullaan puhumaan „isänmaan puolustuksesta”; se on oleva rikollista tai se on oleva kapitalistivihollisemme etujen „puolustuksesta” aiheutuvaa hirveää heikkoutta. Juuri tämän vuoksi me sanomme, että sosialismi on jakautunut kahtia lopullisesti. Sosialistit ovat tyystin hylänneet sosialismin, nimittäin ne sosialistit, jotka ovat siirtyneet hallituksensa ja pankkiiriensa, kapitalistiensä puolelle, puhukootpa he näistä miten hyvänsä, tuomitkootpa he näitä miten tahansa. Kysymys ei ole tuomitsemisesta. Mutta toisinaan sen tuomitsemisella, että saksalaiset kannattavat kapitalistejaan, peitellään venäläisten saman „synnin” puolustelua! Jos syytätte saksalaisia sosialishovinisteja, t.s. henkilöitä, jotka ovat sanoissaan sosialisteja — monet heistä ovat ehkä sisimmässään sosialisteja, — mutta teoissaan ovat shovinisteja, teoissaan eivät puolusta Saksan kansaa, vaan puolustavat inhottavia,

voitonpyynteisiä ja rosvoavia Saksan kapitalisteja, niin älkää puolustako myöskään englantilaisia, ranskalaisia ja venäläisiä kapitalisteja. Saksalaiset sosialishovinitit eivät ole sen pahempia kuin ne, jotka meidän ministeristösämme jatkavat samaa salaisten sopimusten ja ryöväyksen politiikkaa ja peittelevät sitä hyvin hurskailla toivomuksilla, joissa on paljon hyvää, joissa minä tunnustan olevan joukkojen näkökannalta aivan ehdotonta vilpittömyyttä, mutta joissa en tunnusta enkä voi tunnustaa olevan ainoatakaan sanaa poliittista totuutta. Se on pelkästään teidän toivomukseenne, mutta sota pysyy edelleenkin yhtä imperiaalistisena ja sitä käydään samojen salaisten sopimusten puolesta! Te kehotatte toisia kansoja kukistamaan pankkiirinsa, mutta omianne kannatatte! Rauhasta puhuessanne ette sanoneet, millainen rauha on kysymyksessä. Status quo'n pohjalla tehtävästä rauhasta meille ei kukaan vastannut, kun mainitsimme tästä huutavasta ristiriidasta. Päätöslauselmasanne, jossa puhutte aluevaltauksista tehtävästä rauhasta, te ette voi sanoa, että se ei ole status quo. Ette voi myöskään sanoa, että se on status quo, t.s. sodan edellä vallinneen tilanteen palauttamista. Siis kuinka? Onko Englannilta otettava pois saksalaiset siirtomaat? Yrittäkää rauhanomaisilla sopimuksilla! Kaikki nauravat teille silloin. Yrittäkää ottaa Japanilta pois sen ryöväämät Kiautshou ja Tyynen valtameren saaret vallankumoukselta ¹⁵!

Olette joutuneet auttamattoman sekaviin ristiriitoihin. Käyttäessämme sanaa „aluevaltauksista” me tarkoitamme, että meille tämä tunnus on ainoastaan alistettu osa maailman imperialismia vastaan käytävästä taistelusta. Me puhumme, että tahdomme vapauttaa kaikki kansat ja aloittaa omistamme. Te puhutte sodasta aluevaltauksia vastaan ja rauhan solmimisesta aluevaltauksista, mutta jatkatte Venäjällä aluevaltauspoltiikkaa. Se on jotain ennen kuulumatonta. Te ja teidän hallituksenne, teidän uudet ministerinne, jatkatte Suomeen ja Ukrainaan nähden todellisuudessa aluevaltauspoltiikkaa. Te käytte Ukrainan edustajakokouksen kimppuun, kiellätte ministerienne ¹⁶ kautta sen istunnot. Eikö se ole aluevaltausta? Se on kansallisuuden oikeuksien pilkkaamisen politiikkaa, kansallisuuden, joka on saanut tsaarien toimesta kärsiä siitä syystä, että sen lapset tahtovat puhua äidinkieltään. Tämä merkitsee, että

pelätään erillisiä tasavaltoja. Työläisten ja talonpoikien näkökannalta katsoen siinä ei ole pelkäämistä. Tulokoon Venäjistä vapaiden tasavaltojen liitto. Työläis- ja talonpoikaisjoukot eivät rupea sotimaan sen ehkäisemiseksi. Vapautettakoon jokainen kansa, ennen kaikkea vapautettakoon kaikki ne kansallisuudet, joiden kanssa te teette vallankumousta Venäjällä. Ilman tätä askelta panette itsenne sellaiseen asemaan, että olette sanoissanne „vallankumouksellisia demokraatteja”, mutta teoissa koko politiikkanne on vastavallankumouksellista.

Ulkopolitiikkanne on epädemokraattista ja vastavallankumouksellista, mutta vallankumouksellinen politiikka voi saattaa teidät tilanteeseen, jolloin vallankumouksellinen sota käy välttämättömäksi. Se ei ole kuitenkaan ehdotonta. Tähän kohtaan ovat sekä alustaja että lehdistö kiinnittäneet viime aikoina paljon huomiota. Haluaisin mielelläni pysähtyä tarkastelemaan tätä kohtaa.

Miten me käsitämme käytännöllisesti ulospääsyt tästä sodasta? Me sanomme: tästä sodasta voidaan päästä vain vallankumouksen kautta. Tukekaa kapitalistien sortamien luokkien vallankumousta, kukistakaa kapitalistien luokka maassanne ja näyttäkää siten esimerkkiä toisille maille. Vain se on sosialismia. Vain se on taistelua sotaa vastaan. Kaikki muu on lupauksia tai korulauseita tahi hurskaita hyviä toivomuksia. Sosialismi on jakautunut kahtia maailman kaikissa maissa. Te olette yhä harhateillä pitäessänne yhteyttä niihin sosialisteihin, jotka kannattavat hallitustaan, ja unohdatte, että Englannissa ja Saksassa oikeita sosialisteja, jotka ilmentävät joukkojen sosialismia, on enää yksilöitä ja he istuvat vankiloissa. Mutta vain he ilmentävät proletarisen liikkeen etuja. Entä jos Venäjällä sorretti luokka pääsisi valtaan? Kun meille sanotaan: kuinka pääsette yksinänne sodasta irti, niin vastaamme: yksitellen ei voida päästä sodasta. Jokainen puolueemme päätöslauselma, jokainen puhujamme joukkokokouksessa sanoo, että on järjettömyyttä luulla voitavan irrottautua tästä sodasta yksitellen. Tämä sota on sotkenut yhteen satoja miljoonia ihmisiä, satoja miljardeja pääomaa. Ainoa keino päästä siitä on vallan siirtäminen vallankumoukselliselle luokalle, joka on velvollinen tositeoin repimään imperialismin, t.s. finanssi-, pankki- sekä aluevaltauspaulat. Niin kauan kuin ei sitä ole tehty käytännössä, ei ole

tehty mitään. Kumous on rajoittunut siihen, että tsarismiin ja imperialismiin sijasta olette saaneet miltei tasavallan, joka on läpeensä imperialistinen, joka ei pysty edes vallankumouksellisten työläisten ja talonpoikien edustajain muodossa suhtautumaan Suomeen ja Ukrainaan demokraattisesti, t.s. pelkäämättä eroamista.

Ne puheet, että me pyrimme erillisrauhaan, eivät ole totta. Me sanomme: ei mitään erillisrauhaa, ei minkään maan kapitalistien, varsinkaan Venäjän kapitalistien kanssa. Mutta Väliaikaisella hallituksella on erillisrauha Venäjän kapitalistien kanssa. Alas tämä erillisrauha! (S u o s i o n o s o i t u k s i a.) Emme tunnusta mitään erillisrauhaa Saksan kapitalistien kanssa emmekä ryhdy mihinkään neuvotteluihin, muttemme tunnusta mitään erillisrauhaa myöskään Englannin ja Ranskan imperialistien kanssa. Meille sanotaan, että eronteko heistä merkitsee sovinnontekoa Saksan imperialistien kanssa. Se ei ole totta, välit heidän kanssaan pitää katkaista viipymättä, sillä se on rosvousliitto. Sanotaan, että sopimuksia ei saa julkaista, koska se saattaisi koko hallituksemme ja koko politiikkamme häpeään jokaisen työläisen ja jokaisen talonpojan silmissä. Jos nuo sopimukset saatettaisiin julkisuuteen ja venäläisille työläisille ja venäläisille talonpojille sanottaisiin selvästi kokouksissa, varsinkin jokaisessa syrjäkylässä: katso, tämän puolesta sinä sodit nyt, salmista ja Armenian hallussapitämisestä, niin jokainen sanoisi: emme tahdo tällaista sotaa. (P u h e e n j o h t a j a : „Aikanne on lopussa”. Ä ä n i ä : „Pyydämme jatkamaan”.) Vielä kymmenen minuuttia. (Ä ä n i ä : „Pyydämme”.)

Sanon, että on väärin asettaa sellaista vaihtoehtoa: „joko englantilaisten tai saksalaisten imperialistien kanssa”. Jos muka on rauha saksalaisten kanssa, niin siis englantilaisten kanssa on sota, ja päinvastoin. Sellainen vastakkain asettaminen sopii niille, jotka eivät tee pesäeroa kapitalisteistaan ja pankkiireistaan, vaan myöntyvät heidän kanssaan mihin liittoon hyvänsä. Sellainen ei sovi meille. Me sanomme, että puolustamme liittoa sorretun luokan kanssa, sorrettujen kansojen kanssa. Pysykää uskollisina sellaiselle liitolle — silloin olette vallankumouksellisia demokraatteja. Tämä ei ole helppo tehtävä. Tämä tehtävä ei salli unohtaa, että tietyissä oloissa emme voi suoriutua ilman vallankumouksellista sotaa. Ei ainoakaan

vallankumouksellinen luokka voi etukäteen kieltäytyä vallankumouksellisesta sodasta, koska muuten se lankeaa naurettavaan pasifismiin. Me emme ole tolstoilaisia. Jos vallankumouksellinen luokka ottaa vallan, jos sen valtiossa ei ole enää anektoituja alueita eikä siinä tule olemaan valtaa pankeilla ja suurpääomalla, mikä ei ole helppoa Venäjällä, niin sellainen luokka on käyvä vallankumouksellista sotaa todellisuudessa eikä sanoissa. Siitä sodasta ei saa kieltäytyä. Se merkitsisi lankeamista tolstoilaisuuteen, pikkuporvarillisuuteen, koko marxilaisen tieteen ja Euroopan kaikkien vallankumouksien kokemusten unohtamista.

Venäjää yksinään ei voida irroittaa sodasta. Mutta sillä on varttumassa jäättiläismäisiä liittolaisia, jotka eivät nyt usko teitä nimenomaan sen vuoksi, että teidän asenteenne on ristiriitainen tai naiivi, nimenomaan sen vuoksi, että te neuvotte toisille kansoille: „alas aluevaltauksel”, mutta omissa maassanne panette niitä toimeen. Te puhutte toisille kansoille: kukistakaa pankkiirit, mutta ette kukista omianne. Yrittäkää toisenlaista politiikkaa. Saattakaa sopimukset julkisuuteen sekä leimatkaa ne häpeällä jokaisen työmiehen ja talonpojan edessä myös kokouksissa. Sanokaa: ei mitään rauhaa saksalaisten kapitalistien kanssa ja täydellinen ero englantilais-ranskalaisista kapitalisteista. Menköt englantilaiset tiehensä Turkista ja älköt käykö sotaa Bagdadista. Menköt tiehensä Intiasta sekä Egyptistä. Emme tahdo käydä sotaa sitä varten, että ryövätty saalis voitaisiin säilyttää, samoin kuin emme uhraa energiastamme hiventäkään sen hyväksi, että saksalaiset ryövärit voisivat säilyttää saaliinsa. Jos *teette* sen — te olette vain puhuneet siitä, mutta politiikassa ei uskota puheita ja hyvin tehdäänkin, ettei uskota — jos ette ainoastaan puhu siitä, vaan myös teette sen, silloin ne liittolaiset, joita on nyt olemassa, ilmentävät itsensä. Tarkkailkaapa jokaisen sorretun työläisen ja talonpojan mielialaa, he ovat myötätuntoisia ja pahoittelevat, että olette niin heikkoja, että jätätte pankkiirit paikoilleen, vaikka teillä on aseet. Liittolaisianne ovat kaikkien maiden sorretut työläiset. Tapahtuu se, minkä vuoden 1905 vallankumous osoitti käytännössä. Alkaessaan se oli hirveän heikko. Entä millainen oli sen kansainvälinen lopputulos? Kuinka siitä politiikasta, vuoden 1905 historiasta määräytyi Venäjän

vallankumouksen ulkopolitiikka? Nykyään te hoidatte Venäjän vallankumouksen koko ulkopolitiikkaa yhdessä kapitalistien kanssa. Mutta vuosi 1905 osoitti, millainen Venäjän vallankumouksen ulkopolitiikan pitää olla. On eittämätön tosiasia, että lokakuun 17 päivän jälkeen vuonna 1905 Wienissä ja Prahassa alkoivat joukkoluontoiset katulevottomuudet ja rakennettiin katusulkuja. Vuoden 1905 jälkeen koitti vuosi 1908 Turkissa, vuosi 1909 Persiassa ja vuosi 1910 Kiinassa¹⁷. Jos osoitatte kehotuksenne todella vallankumouksellisille kansanjoukoille, työväenluokalle, sorretuille ettekä ryhdy sovinnontekoon kapitalistien kanssa, niin liittolaisianne eivät ole sortajaluokat, vaan sorretut, eivät ne kansallisuudet, joissa sortajaluokat ovat nyt väliaikaisesti vallitsevina, vaan ne kansallisuudet, joita nyt revitään hajalle.

Meille täällä muistutetaan Saksan rintamasta, johon ei kukaan meistä ole suinkaan ehdottanut mitään muutosta paitsi julisteidemme vapaata levittämistä, joiden toisella puolen on venäjänkielinen, toisella saksankielinen teksti. Niissä sanotaan: kummankin maan kapitalistit ovat rosvoja. Näiden syrjäyttäminen on vain askel rauhaa kohti. Mutta on toisia rintamia. Turkin rintamalla on meidän armeijamme, jonka mieslukua en tiedä. Olettakaamme, että siellä on likipitään 3 miljoonaa. Jos se armeija, jota pidetään nyt Armeniassa suorittamassa aluevaltauksia, joita te siedätte samalla kun kehotatte toisia kansoja tekemään rauhan ilman aluevaltauksia, vaikka teillä on voimaa ja valtaa, jos tuo armeija siirtyisi tämän ohjelman kannalle, jos se tekisi Armeniasta riippumattoman Armenian tasavallan ja antaisi armenialaisille ne rahavarat, mitkä Englannin ja Ranskan rahamiehet meiltä anastavat, niin olisi parempi.

Puhutaan, että me emme tule toimeen ilman Englannin ja Ranskan rahallista kannatusta. Mutta tämä kannatus „kannattaa” kuin nuora hirtettyä. Venäjän vallankumouksellinen luokka sanokoon: alas sellainen kannatus, en tunnusta ranskalaisten ja englantilaisten kapitalistien kanssa tehtyjen sopimusten mukaisia velkoja, kehotan kaikkia kapinaan kapitalisteja vastaan. Ei minkäänlaista rauhaa Saksan kapitalistien kanssa eikä minkäänlaista liittoa Englannin ja Ranskan kapitalistien kanssa! Jos aletaan tositeoin noudattaa tätä politiikkaa, niin Turkin-armeijamme voi vapautua ja palata toisille rintamille, koska

kaikki Aasian kansat näkevät, ettei Venäjän kansa julista aluevaltauksista tehtävää rauhaa kansakuntien itsemääräämisoikeuden perustalla ainoastaan sanoissa, vaan että venäläinen työmies ja talonpoika asettuvat tositeoin kaikkien sorrettujen kansojen johtoon, ettei heille taistelu imperialismia vastaan ole tyhjänpäiväinen toivomus eikä ministerin paraatipuhe, vaan vallankumouksen elinetu.

Asemamme on sellainen, että voimme joutua vallankumoukselliseen sotaan, mutta emme ehdottomasti, sillä Englannin imperialistit tuskin kykenevät käymään sotaa meitä vastaan, jos te näytätte koko Venäjää ympäröiville kansoille esimerkkiä käytännössä. Osoittakaa, että te vapautatte Armenian tasavallan, teette sopimuksen työläisten ja talonpoikien edustajain Neuvostojen kanssa joka maassa, että kannatatte vapaata tasavaltaa, silloin Venäjän vallankumouksen ulkopoliittikka tulisi vallankumoukselliseksi, demokraattiseksi käytännössä. Nyt se on sitä pelkästään sanoissa, mutta teoissa se on vastavallankumouksellista, koska te olette sidotut englantilais-ranskalaiseen imperialismiin ettekä halua sanoa sitä avoimesti, pelkätte sitä tunnustaa. Olisi parempi, jos sen sijaan, että kehotatte „kukistamaan vieraat pankkiirit”, sanoisitte Venäjän kansalle, työläisille ja talonpojille suoraan: „me olemme liian heikkoja, emme pysty heittämään niskastamme englantilais-ranskalaisten imperialistien iestä, olemme heidän orjiaan, sen tähden sodimme”. Se olisi katkera totuus, sillä olisi vallankumouksellinen merkitys, se edistäisi todella tämän ryöstösodan lopun lähentymistä. Juuri tämä merkitsee tuhat kertaa enemmän kuin sopimuksenteko Ranskan ja Englannin sosialishovinistien kanssa, kuin sellaisten edustajakokousten koollekutsuminen, joihin he suostuvat, kuin tämän politiikan jatkaminen, jolloin te todellisuudessa pelkätte rikkoo välejänne yhden maan imperialistien kanssa ja pysytte toisen liittolaisina. Te voitte nojautua Euroopan maiden sorrettuihin luokkiin, heikompien maiden sorrettuihin kansoihin, joita Venäjä kuristi tsaarien hallitessa ja joita se kuristaa nytkin, kuten Armeniaa; niihin nojautuen te voitte antaa vapauden; auttaen niiden työläis- ja talonpoikaiskomiteoita te astuisitte kaikkien sorrettujen luokkien, kaikkien sorrettujen kansojen johtoon sodassa Saksan imperialismia ja Englannin imperialismia vastaan, jotka eivät voi liittyä yhteen teitä vastaan, koska ne käyvät

ankaraa kamppailua keskenään, koska ne ovat auttamattoman vaikeassa asemassa, kun taas Venäjän vallankumouksen ulkopolitiikalla, teoissa ilmenevällä vilpittömällä liitolla sorrettujen luokkien kanssa, sorrettujen kansojen kanssa voi olla menestystä, 99 mahdollisuutta sadasta, että sillä tulee olemaan menestystä!

Puolueemme moskovalaisesta lehdestä luimme äskettäin ohjelmaamme tulkitsevan talonpojan kirjeen. Rohkenen päättää puheeni ottamalla lyhyen lainauksen tästä kirjeestä, josta näkyy, miten talonpoika on ymmärtänyt ohjelmaamme. Tämä kirje on julkaistu puolueemme moskovalaisessa lehdessä „Sotsial-Demokrat”¹⁸ № 59 ja toistamiseen „Pravdassa”¹⁹ № 68.

„Pitää panna porvaristo vielä tiukemmalle, ettei se voisi hievahtakaan. Silloin sota loppuu. Mutta ellemme pane porvaristoa niin tiukalle, niin käy huonosti”. (Suosionosoituksia.)

„Pravda” №№ 95, 96 ja 97;
heinäkuun 13 (kesäkuun 30),
heinäkuun 14 (1) ja 15 (2) pñä 1917

Julkaistaan „Pravda” lehden tekstistä,
joka on tarkistettu V. I. Leninin
korjaaman pikakirjoitteen mukaan